

INTRODUCCIÓ: QUÈ ÉS LA FILOSOFIA?

La paraula grega filòsof (*philosophos*) es va formar en oposició a *sophós*. És a dir, l'amant del coneixement, a diferència de qui, en possessió del coneixement, s'anomenava *savi*. Aquest sentit de la paraula perdura fins avui: la recerca de la veritat -no la possessió de la veritat- és l'essència de la filosofia (...). Filosofia vol dir fer camí. Les seves preguntes són més essencials que les seves respostes, i cada resposta es converteix en una nova pregunta.

K. JASPERS: *Introducció a la filosofia*

I aquesta funció negativa, defensiva, crítica de la filosofia, ja té un valor en si mateixa, encara que no anem més enllà i encara que en el món d'aquells que creuen que saben el filòsof sigui l'únic que accepta no saber, però coneix almenys la seva ignorància.

F. SAVATER: *Les preguntes de la vida*

Tant ara com quan els homes varen començar a filosofar, ho fan impulsats per l'admiració: al començament admirats per les coses més sorprenents més a l'abast(...) Però qui dubta o s'admira, reconeix la seva ignorància.

ARISTÒTIL: *Metafísica*

En aquest sentit, la filosofia és una ciència dels fonaments. On les altres ciències es paren, on elles no pregunten i donen mil coses per suposades, allà és on comença a preguntar el filòsof. Les ciències coneixen; ell pregunta què és conèixer. Els altres dicten lleis; ell es pregunta què és una llei. L'home ordinari parla de sentit i de finalitat. El filòsof estudia què s'ha d'entendre pròpiament per *sentit* i per *finalitat*. Així, la filosofia es també una ciència radical, perquè va a l'arrel de manera més profunda que cap altra ciència.

BOCHENSKI: *Introducció al pensament filosòfic*

Inútil és la paraula d'un filòsof que no cura cap sofriment de l'humà. De la mateixa manera que no es treu cap profit de la medicina que no expulsa les malalties del cos, tampoc cap profit se'n treu de la filosofia que no expulsa el sofriment de la ment.

EPICUR

La filosofia ha de consistir en un exercici múltiple d'humanització i llibertat: Humanització significa consciència dels límits reals de la vida, reconeixement del caràcter "corporal" de l'existència i reflexió immediata i audaç sobre l'estructura mateixa del fet humà. Llibertat vol dir desarrelament de tots aquells nuus ideològics, mites, rituals religiosos, prejudicis culturals, interpretacions tradicionals, aposentades sense crítica en el llenguatge i transmeses inercialment en la Paideía (educació) i els usos socials.

E.LLEDÓ: *El epicureïsmo.*

Estava l'altre dia com empardalat prenent el sol fent una cerveseta i unes patatilles a un bar de Santanyí, quan no vaig tenir altra ocurrència que començar a pensar en metafísica i altres qüestions vàries que tenien en comú la característica de ser poc útils (en el sentit capitalista del terme) i no obstant això, ben curioses. Dos conceptes em venien al cap i no aturaven de fer-hi voltes, eren dues paraules que em remetien a les dues condicions bàsiques de l'existència: *temps* i *espai*. Doncs, a partir d'aquí vaig començar a pensar en aquests dos elements, espai i temps, i em vaig demanar: Què són l'espai i el temps? Just en aquell moment el meu amic Toni se va acostar a la meua taula...

- Uep Pere! Com va això? L'amo...me posarà una canyeta també a jo?

-Ep Toni! Batuadell, ara estava com a flipant perquè m'he adonat que no sé que putes són l'espai i el temps!

- Ostia tu! Com és possible que no sàpigues què és l'espai i el temps? Si tothom ho sap el què és! O és que no saps quants de metres medeix ca teva? A veure...aquesta no és la primera cervesa d'avui, eh? Quantes en dus per dir aquests desbarats!

- No vaig gat! Sí que sé quants metres medeix, però això no contesta la meua pregunta! Els metres, els decímetres, els quilòmetres, etc no són l'espai *en si* mateix, sinó simples unitats convencionals per mesurar-lo, per fragmentar-lo, per agafar-lo en bocinets...Però l'espai, què és?

- Idò mira, què vols que et digui? L'espai és una cosa que...

- Com que una *cosa*? Una cosa és quelcom material, com per exemple un plàtan, un núvol, un cotxe, el teu nas (que per cert, és ben lleig!)...en definitiva, tot allò que ocupa una extensió. Però clar, dir "extensió" es el mateix que dir "un espai", per tant afirmar que una cosa és tot allò que és material i que per tant ocupa una extensió és el mateix que dir que una cosa és tot allò que ocupa un fragment de l'espai. De manera que està clar que l'espai no és una cosa, ja que si ho fos hauríem de dir que l'espai està *dins* l'espai, o que l'espai ocupa un espai... i això sembla una beneitura!

- Joder tio! Com et menges el cap! M'estàs embullant!

- No, idò espera! Perquè se m'ocorre que si el que hem dit abans és vertader, aleshores no hi poden haver coses si no hi ha espai, perquè com hem dit, una cosa és allò que necessàriament ocupa un espai. Per tant, l'espai és la condició de possibilitat de les coses, i això vol dir que sense l'espai no hi pot haver-hi coses.

- Fotre tu! Vols dir que no sabem què és l'espai però que sense ell no existiria res?

- Idò això mateix! Com a molt m'atreveria a dir que l'espai és una *dimensió* de l'existència, tot i que no tenc gaire clar que vull dir exactament amb la paraula "dimensió"...

- Caaaa, tio! Està ben bollat i m'estàs fent tornar colló a jo! A meam, ara també que diràs del *temps*!

- Idò em fa l'efecte que més o manco el mateix, perquè crec que tampoc és una cosa, ja que el temps no ocupa un espai...sinó què més bé podríem dir que les coses que ocupen un espai l'ocupen o es donen en un temps donat.

- Idò per jo el temps són els minuts, els segons, les hores, els anys...!

- que ets pardal?! O no veus que passa el mateix que amb l'espai que no el podíem reduir a metres ni decímetres ni res! les hores, els minuts, els segons són maneres convencionals que hem inventat per mesurar el temps, per fragmentar-lo per aglapir-lo en bocinets... però seguim sense saber què és el temps *en si*!

- Ja hi tornam a ser! Ara me vendràs amb sa pardalada aquesta de que és una dimensió, quan ni tu saps ben bé dir-me què és una dimensió!

- Idò mira, tens raó. Però com a mínim ara, tu i jo som més vius que abans perquè, tot i no saber ben bé que són l'espai i el temps, com a mínim sabem el que no són, i alhora sabem que ignoram el que realment deuen ser. I això és molt més del que sabíem abans de començar a parlar.

- Saps què? Idò et convid a una altra canyeta per celebrar-ho!

- Au idò! salut! L'amo...dues canyes més i una altra bossa de patatilles!